

Onderzoeksprogramma 2010

8 december 2009

Inhoudsopgave

1	Inleiding _____	4
2	Context onderzoeksprogramma 2010 _____	5
2.1	Wat willen we bereiken? _____	5
2.2	Wat gaan we daarvoor doen? _____	5
2.3	Wat gaan we daarvoor doen in 2010? _____	7
2.4	Wat mag dat kosten in 2010? _____	8
2.5	Selectie van onderzoeken _____	9
3	Onderzoeken onderzoeksprogramma 2010 _____	11
3.1	Investeringsagenda's Noord-Brabant _____	11
3.2	Investeringsagenda's provincie Limburg _____	12
3.3	Verzoekonderzoek Limburg: Ruimte voor Ruimte-regeling _____	13
3.4	Verzoekonderzoek Noord-Brabant: Procedure vervreemding aandelen Essent _____	14
3.5	Verzoekonderzoek Limburg: Reconstructieplan Noord-Midden Limburg _	15
3.6	Vervolgonderzoek Ontslagvergoedingen Noord-Brabant _____	15
3.7	Symposium _____	16
3.8	Onderzoekswerkzaamheden met een continu karakter _____	17
Bijlage 1	Eerdere onderzoeken en werkzaamheden Zuidelijke Rekenkamer ____	18

1 Inleiding

De Zuidelijke Rekenkamer is de gemeenschappelijke rekenkamer van de provincies Noord-Brabant en Limburg. De rekenkamer heeft een wettelijke taak. Op grond van artikel 183 van de Provinciewet onderzoekt zij de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur.

Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer aan Provinciale Staten (PS).

De rekenkamer heeft een collegiaal bestuur bestaande uit drie leden. Zij zijn voor een periode van zes jaar (2005-2011) benoemd door PS. Voor de uitvoering van haar werkzaamheden wordt de rekenkamer ondersteund door een bureau.

De medewerkers van het bureau verrichten onderzoekswerkzaamheden en fungeren als projectleider voor onderzoeken waarbij derden worden ingehuurd.

De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 januari een onderzoeksprogramma voor het volgend kalenderjaar vast. Voor u ligt het onderzoeksprogramma 2010. Een concept van het programma is op 17 november 2009 voorgelegd aan de Programmaraad van de rekenkamer. De Programmaraad, die bestaat uit drie leden van PS per provincie, adviseert de rekenkamer over haar onderzoeksprogramma en fungeert tevens als klankbord voor de rekenkamer.

Naar aanleiding van de bespreking in de Programmaraad heeft de rekenkamer het onderzoeksprogramma 2010 op onderdelen bijgesteld en aangevuld en vervolgens op 8 december 2009 vastgesteld.

In de hoofdstukken 2 en 3 wordt het onderzoeksprogramma 2010 toegelicht. Eerst wordt in hoofdstuk 2 een omschrijving gegeven van de context waarbinnen het onderzoeksprogramma tot stand is gekomen: Wat wil de rekenkamer bereiken, wat gaat ze daarvoor in 2010 doen en wat mag dat kosten? Ook bevat het hoofdstuk een toelichting van de criteria die de rekenkamer hanteert bij de selectie van onderzoeksonderwerpen. In hoofdstuk 3 volgt, per voor 2010 gepland onderzoek, een korte schets van de invalshoek die de rekenkamer voor deze onderzoeken kiest. Bij deze schets wordt, voor zover op dit moment mogelijk, antwoord gegeven op de vragen: Wat is de aanleiding voor het onderzoek, wat wil de rekenkamer met het onderzoek bereiken, wat gaat ze daarvoor doen en wat gaat het kosten? De informatie in dit hoofdstuk betreft de stand van zaken per 8 december 2009. De bijlage geeft een overzicht van eerder onderzoek door de rekenkamer.

2 Context onderzoeksprogramma 2010

2.1 Wat willen we bereiken?

Met de invulling van haar wettelijke taak wil de rekenkamer bruikbare bijdragen leveren aan het verbeteren van het functioneren en presteren van de provincies Noord-Brabant en Limburg en de daarmee verbonden organisaties.

De werkzaamheden en producten van de rekenkamer zijn in dat verband met name gericht op het versterken van de kaderstellende en controlerende taak van PS.

Het effect dat de rekenkamer daarmee voor ogen heeft, is dat er inzicht ontstaat in de mate waarin de provincies doeltreffend, doelmatig en rechtmatig met gemeenschapsgeld omgaan en dat aanknopingspunten geboden worden voor verbetering van het intern functioneren van de provincies en het extern presteren van het provinciale bestuur.

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer stelt onderzoeken in naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de provincies Noord-Brabant en Limburg gevoerde bestuur. Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer primair aan PS. De rekenkamer voorziet daarnaast ook de besturen van de provincies en anderen die verantwoordelijk zijn voor het functioneren van gecontroleerde organisaties van informatie die is gebaseerd op onderzoek. Als regel is deze informatie openbaar. Het eindproduct (meestal een rapport) wordt gepubliceerd op de website van de rekenkamer zodat dit breed beschikbaar is.

Op verzoek worden publicaties gestuurd naar de pers en (ter inzage gelegd voor) burgers. Bij publicatie van haar onderzoeken stelt de rekenkamer een persbericht op voor vertegenwoordigers van de media en geeft ze, indien gewenst, een toelichting op het onderzoek aan relevante statencommissies, zorgt, zo mogelijk, via andere wegen voor publiciteit en woont zoveel mogelijk de statenvergaderingen bij waarin haar onderzoeken worden behandeld (de zogenoemde 'nazorg'). Ook volgt de rekenkamer door middel van vervolgonderzoek wat de provincies met haar aanbevelingen hebben gedaan.

De rekenkamer onderhoudt contacten met bestuursleden van de provincies, vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, de maatschappelijke omgeving en andere rekenkamers en relevante partijen.

Ze bestudeert en volgt bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen ten behoeve van toekomstig onderzoek (monitoring). In aanvulling hierop voert zij vooronderzoeken uit naar beleidsthema's/onderwerpen.

Doel van deze vooronderzoeken is om te bepalen of en zo ja op welke termijn een onderzoek van de rekenkamer gewenst is (heeft het toegevoegde waarde; en, indien dat naar de mening van de rekenkamer het geval is, wat zou de scope van het onderzoek moeten zijn met de daarbij behorende doelstelling, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek). Deze vooronderzoeken kunnen dus, afhankelijk van de uitkomst ervan, leiden tot onderzoek(en).

Voorafgaand aan een onderzoek stelt de rekenkamer een startnotitie op met daarin een meer gedetailleerde uitwerking van de onderzoeksvraag, de te hanteren onderzoeksmethode, het normenkader dat de rekenkamer hanteert en een globale onderzoeksplanning. De startnotitie wordt voor commentaar aan de provincie voorgelegd.

De werkzaamheden van het bureau van de rekenkamer kunnen op hoofdlijnen worden ingedeeld in:

A ***Directe werkzaamheden***

1 *Monitoring*

Algemene oriëntatie op mogelijke onderzoeksonderwerpen

2 *Vooronderzoek*

Systematisch onderzoek naar de vraag of rekenkameronderzoek wenselijk is

3 *Onderzoek*

Alle werkzaamheden ten behoeve van een formeel startdocument (startnotitie) voor een specifiek onderzoek tot de vaststelling van een rapport door de rekenkamer

4 *Nazorg*

Alle activiteiten na vaststelling rapport

5 *Algemeen*

Verslag van werkzaamheden (voor zover betrekking hebbend op een specifiek onderzoek als aandachtspunt in het verslag); schrijven en onderhouden onderzoeksprogramma

B ***Indirecte werkzaamheden***

1 *Overleg*

Intern, bestuur, Kring van provinciale rekenkamers, extern niet betrekking hebbend op onderzoek, Programmaraad, bestuurlijk overleg met provincies

2 *Kennisverwerving*

Opleiding, training, vakliteratuur, documentatie

3 *Organisatie*

Organisatie en secretariaat bureau; begroting en jaarrekening; verslag van werkzaamheden (voor zover niet betrekking hebbend op een specifiek onderzoek als aandachtspunt in het verslag)

2.3 Wat gaan we daarvoor doen in 2010?

In de toelichting op de begroting 2010 van de Zuidelijke Rekenkamer is aangegeven dat de planning erop gericht is om minimaal zes onderzoeken te publiceren. Daarbij wordt opgemerkt dat dit aantal zich in de praktijk kan wijzigen, afhankelijk van onder andere de omvang en doorlooptijd van de betreffende onderzoeken.

Voor 2010 heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken gepland:

1. Investeringsagenda's Noord-Brabant
2. Investeringsagenda's Limburg
3. Verzoekonderzoek Limburg: Ruimte voor Ruimte-regeling
4. Verzoekonderzoek Noord-Brabant: Procedure vervreemding aandelen Essent
5. Verzoekonderzoek Limburg: Reconstructieplan Noord-Midden Limburg
6. Vervolgonderzoek Ontslagvergoedingen Noord-Brabant
7. Onderzoekswerkzaamheden ten behoeve van een symposium in november 2010 als afronding van de eerste bestuursperiode van de rekenkamer
8. Onderzoekswerkzaamheden met een continu karakter

De rekenkamer tekent daarbij aan dat zij ook in 2010 de mogelijkheid wil behouden om aan de hand van actuele maatschappelijke en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen extra onderzoek in te stellen op specifieke terreinen. Ook PS kunnen aanvullende verzoeken voor het instellen van onderzoek formuleren. Indien dat gebeurt (en de rekenkamer besluit dit verzoek te honoreren), heeft dat consequenties voor de planning en uitvoering van ander onderzoek.

De uitwerking van een gepland onderzoek in startnotities, de bevindingen tijdens de uitvoering van het onderzoek en/of actuele ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat onderzoek op onderdelen wordt bijgesteld of in het uiterste geval niet (verder) wordt uitgevoerd. Hierover wordt met relevante partijen gecommuniceerd.

2.4 Wat mag dat kosten in 2010?

De raming van de totale lasten van het onderzoeksprogramma 2010 bedraagt € 670.431. Deze worden gefinancierd uit de bijdrage die de rekenkamer ontvangt van de twee deelnemende provincies aan de 'Gemeenschappelijke regeling provinciale rekenkamer Noord-Brabant en Limburg'. In 2010 betreft dit € 627.360. Daarnaast zal € 44.000 voor het onderzoeksprogramma worden gefinancierd uit de voorziening van de rekenkamer die betrekking heeft op de provincie Limburg. Hiervoor is gekozen omdat in het onderzoeksprogramma 2010 één extra verzoek van PS Limburg is gehonoreerd en daarmee relatief veel onderzoeksuren aan Limburg worden besteed (zie hoofdstuk 3). In de vergadering van de Programmaraad van 17 november 2009 heeft de rekenkamer melding gemaakt van deze wijze van financiering.

In 2010 beschikt het bureau over een capaciteit van (gemiddeld) 4,3 fte¹. Na aftrek van onder andere verlofdagen en een geschat gemiddeld aantal dagen voor ziekteverzuim, blijven 6.569 aanwezigheidsuren over. De verdeling van deze uren over directe en indirecte werkzaamheden is als volgt:

	<i>direct</i>	<i>indirect</i>	<i>Totaal</i>
1 directeur-secretaris	626 (40 %)	938 (60 %)	1.564
3 onderzoekers	2.773 (70 %)	1.189 (30 %)	3.962
1 management assistente	261 (25 %)	782 (75 %)	1.043
<i>Totaal</i>	3.660	2.909	6.569

De rekenkamer heeft bewust gekozen voor een in omvang relatief klein bureau. Daarmee is de mogelijkheid opgehouden voor inhuur van externe onderzoekscapaciteit op specifieke terreinen en disciplines. Voor externe inhuur is in 2010 € 85.000 beschikbaar (zie begroting 2010 van de Zuidelijke Rekenkamer). Bij een gemiddelde inhuurprijs van € 140 per uur (exclusief BTW), betekent dat een aanvullende onderzoekscapaciteit van (afgerond) 607 uren.

Het totale aantal beschikbare directe onderzoeksuren in 2010 bedraagt daarmee 4.267. Wanneer de directe onderzoeksuren worden afgezet tegen de totale bijdrage die de Zuidelijke Rekenkamer van de twee provincies ontvangt (dus inclusief alle overhead), betekent dit een kostprijs van € 147 per direct onderzoeksuur. De raming van het totaal aantal directe onderzoeksuren voor het onderzoeksprogramma 2010 is 4.560. Het verschil tussen deze raming en het beschikbare aantal uren (4.267) is ongeveer 300 directe onderzoeksuren. Bij een kostprijs van € 147 per uur, bedragen de kosten € 44.000. Deze zullen, zoals hiervoor aangegeven, ten laste worden gebracht van de voorziening van de Zuidelijke Rekenkamer die betrekking heeft op de provincie Limburg.

¹ In de begroting 2010 is een capaciteit van 4,5 fte. opgenomen. Het verschil wordt verklaard door een wijziging in het dienstverband van een medewerker na vaststelling van de begroting (juni 2009).

In hoofdstuk 3 wordt, zoals eerder gemeld, per voor 2010 gepland onderzoek ingegaan op de vraag 'Wat mag het kosten?'. De per onderzoek genoemde onderzoeksuren betreffen een inschatting. Deze inschatting is gemaakt op basis van beschikbare startnotities en (indien die nog niet voorhanden zijn) realisatiegegevens van de rekenkamer uit de periode 2005-2009. Tijdens de uitvoering van een onderzoek kunnen zich omstandigheden voordoen die aanvullend onderzoek vereisen, of waardoor een onderzoek niet (verder) wordt uitgevoerd. Ook kan het voorkomen dat aannames niet bewaarheid worden, bijvoorbeeld omdat tijdens het onderzoek blijkt dat schriftelijk achtergrondmateriaal binnen de provinciale organisatie niet aanwezig is en als gevolg daarvan een andere (mogelijk tijdrovender) onderzoeksaanpak nodig is. Hierdoor kunnen de gerealiseerde onderzoeksuren substantieel afwijken van de geraamde uren.

De rekenkamer beseft dat het onderzoeksprogramma gebaseerd is op een krappe planning en geen ruimte overlaat voor aanvullende activiteiten of voor het opvangen van onvoorziene omstandigheden bij de uitvoering van onderzoek. Indien nodig zal de rekenkamer de beschikbare reserve en voorziening aanspreken.

Overigens herhaalt de rekenkamer in dat verband haar voorstel zoals eerder geformuleerd bij de jaarrekening 2008 van de rekenkamer om, bij ongewijzigde omstandigheden, een plafond te hanteren voor de reserve en voorziening. Het meerdere boven dat plafond kan dan terugvloeien naar de provincies Limburg en Noord-Brabant.

2.5 Selectie van onderzoeken

Selectiecriteria

Bij de selectie van haar onderzoeken hanteert de rekenkamer de volgende criteria die gebaseerd zijn/aansluiten op het doel van de rekenkamer:

- er is sprake van een aanmerkelijk maatschappelijk, financieel, organisatorisch of politiek/bestuurlijk belang;
- de resultaten van het onderzoek kunnen een bijdrage leveren aan de versterking van de kaderstellende en controlerende rol van PS;
- de resultaten van het onderzoek kunnen een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan PS;
- er zijn risico's op het punt van de doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid van het bestuur;
- het onderzoek van de rekenkamer heeft een toegevoegde waarde.

Daarnaast hanteert de rekenkamer een aantal algemene criteria:

- het onderzoek moet haalbaar zijn in de tijd en haalbaar binnen het beschikbare budget;
- de rekenkamer streeft een variatie na, zowel wat betreft de thema's en

beleidsvelden die onderwerp zijn van onderzoek als wat betreft soorten van onderzoek. Bijlage 1 geeft een opsomming van eerder onderzoek (afgerond en lopend) door de rekenkamer en van de vooronderzoeken en verkenningen die zij heeft ingesteld. Aan de hand hiervan kan op termijn een overzicht samengesteld worden van deze spreiding;

- er wordt, met inachtneming van de wettelijk verankerde onafhankelijkheid van de rekenkamer, rekening gehouden met onderzoek door andere partijen. Het stapelen van 'onderzoek op onderzoek' wordt zoveel mogelijk tegengegaan.

In dat verband kijkt de rekenkamer met name naar:

- het onderzoek ex artikel 217a Provinciewet. Dit artikel schrijft voor dat Gedeputeerde Staten (GS) ook zelf onderzoek moeten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hen gevoerde bestuur;
- (bijzondere aandachtspunten van) de controle door de accountant van de provincies Noord-Brabant en Limburg;
- onderzoeken door of vanwege de (concern)controller van de provincies Noord-Brabant en Limburg;
- onderzoeken door PS ingesteld.

De rekenkamer wil voorkomen dat onnodig dubbel onderzoek plaatsvindt.

Overigens behoudt de rekenkamer zich het recht voor om, indien zij dat wenselijk acht, alsnog een onderzoek in te stellen naar onderwerpen waarop door andere partijen onderzoek is/wordt verricht.

De rekenkamer zal steeds een afweging maken op basis van de eigen wettelijke verantwoordelijkheid en een inschatting maken van de toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek.

3 Onderzoeken onderzoeksprogramma 2010

3.1 Investeringsagenda's provincie Noord-Brabant ²

Aanleiding

De provincie Noord-Brabant heeft de afgelopen jaren voor het verwezenlijken van haar ambities steeds meer gekozen voor een investerende rol. Rode draad in (de uitwerking van) het bestuursakkoord 2007-2011 is dat de provincie haar ambities niet alleen kan of wil realiseren, maar dat in samenwerking met andere overheden, maatschappelijke instellingen en het bedrijfsleven wil doen. Dit uitgangspunt wordt ook vaak bij investeren gehanteerd. Zo draagt het meerjarenprogramma Brabantstad 2008-2012 de naam *Samen investeren in Brabantstad*, is het motto bij de aanpak van de kredietcrisis *Samen investeren en stimuleren* en komt het betoog van de provincie richting het Rijk in het kader van het realiseren van de kabinetsambities waarvan de urgentie breed wordt gedeeld neer op 'Samen (met de provincies) investeren (in de regio) in plaats van korten'.

De provincie Noord-Brabant heeft, al dan niet samen met partners, in de huidige bestuursperiode verschillende agenda's opgesteld waarin investeringsplannen zijn opgenomen ('investeringsagenda's'). Voorbeelden zijn: de Investeringsagenda 2008-2012 Brabantstad (maart 2008/maart 2009; provincie investeert € 350 miljoen), het Brabants Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 2009-2013 (september 2008; provincie wil ruim € 460 miljoen investeren) en recentelijk het Maatregelenpakket economische recessie (aanpak kredietcrisis, februari 2009; provincie investeert € 400 miljoen) en het Investeringsprogramma Essent (besteding van (vermoedelijk) vrijkomende Essent-middelen, maart 2009; de provincie gaat ervan uit dat € 1 miljard beschikbaar zal zijn om te investeren).

Voor een goede kaderstelling, controle en, indien nodig, bijsturing is het voor PS van belang toereikend te worden geïnformeerd over de keuzes die worden gemaakt bij en in investeringsagenda's, de doelen die ermee worden nagestreefd, de prestaties en middelen die daarvoor worden ingezet en de uitvoering van de agenda's.

Wat willen we bereiken?

Met dit onderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel inzicht te geven in:

- de totstandkoming van en besluitvorming over investeringsagenda's;
- de sturing, controle op en verantwoording over investeringsagenda's.

Ze wil daarmee aan PS handreikingen bieden ter ondersteuning van hun kaderstellende en controlerende taak en (bij)sturende rol wat betreft

² De informatie in deze paragraaf is gebaseerd op een conceptversie van de startnotitie en kan nog gewijzigd worden.

investeringsagenda's en, indien van toepassing, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de informatievoorziening ten behoeve van besluitvorming over en controle op (de uitvoering van) investeringsagenda's aan PS.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vaststelling van de startnotitie en deze aanbieden aan de provincie Noord-Brabant is voorzien voor eind 2009. Het onderzoek richt zich op vier hoofdvragen:

- 1 Welke (provinciale) richtlijnen en criteria zijn er voor investeringen en investeringsagenda's?
- 2 Op welke wijze zijn de geselecteerde investeringsagenda's van de provincie tot stand gekomen?
- 3 Op welke wijze vindt sturing, controle op en verantwoording (aan PS) over de uitvoering van de geselecteerde investeringsagenda's plaats?
- 4 Wat is, in het gehele proces, de kwaliteit van de informatievoorziening over de geselecteerde investeringsagenda's?

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen zal een documentstudie worden uitgevoerd en interviews worden gehouden. Het verzamelde feitenmateriaal zal in een concept rapport van bevindingen worden verwerkt. Dit zal worden voorgelegd voor ambtelijk hoor en wederhoor. Na het verkrijgen van het ambtelijk commentaar wordt het conceptrapport opgesteld waarin naast bevindingen ook conclusies en aanbevelingen staan verwoord. Dit zal worden voorgelegd voor bestuurlijk hoor en wederhoor. Publicatie is voorzien voor eind 2010.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2010 wordt geraamd op 750.

3.2 Investeringsagenda's provincie Limburg

Aanleiding

De provincie Limburg geeft in het coalitieakkoord 2007-2011 *Investeren en verbinden* aan dat ze wil transformeren van subsidiërende naar investerende partij.

Het nieuwe credo luidt: samen investeren in plaats van subsidiëren.

De provincie Limburg heeft in de huidige coalitieperiode samen met partners verschillende agenda's opgesteld waarin investeringsplannen zijn opgenomen ('investeringsagenda's'). Voorbeelden zijn de Versnellingsagenda 2008-2011 en Limburg werkt aan de toekomst: Investeringsagenda 2009 t/m 2017. De Versnellingsagenda focust op een beperkt aantal aanjagers van innovatie en economische ontwikkeling om duurzame groei, werkgelegenheid en welvaart voor Limburg te behouden. De agenda vindt zijn oorsprong in de vraag van staatssecretaris Van Gennip aan de provincie om een toekomstperspectief voor de Limburgse economie in 2012 te schetsen.

Haar vraag kwam voort uit de bezorgdheid die de Tweede Kamer in 2005 uitte over de gevolgen die Limburg ondervindt van de mondialisering van de wereldeconomie. Ten behoeve van de Versnellingsagenda is het Innovatiefonds opgericht, waarin de provincie € 20 miljoen voor vier jaar beschikbaar heeft. In de Investeringsagenda 2009 t/m 2017 geeft de provincie Limburg antwoord op de economische crisis. De agenda omvat 22 projecten die voor de langere termijn moeten bijdragen aan de versterking van de ruimtelijke en sociaal-economische structuur van Limburg. Bij de Investeringsagenda gaat het om een totaalinvestering van publieke en private partijen van ruim € 20 miljard voor de periode 2009 t/m 2017.

Voor een goede kaderstelling, controle en, indien nodig, bijsturing is het voor PS van belang toereikend te worden geïnformeerd over de keuzes die worden gemaakt bij en in investeringsagenda's, de doelen die ermee worden nagestreefd, de prestaties en middelen die daarvoor worden ingezet en de uitvoering van de agenda's.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zie voorgaande paragraaf 3.1.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2010 wordt geraamd op 750.

3.3 Verzoekonderzoek Limburg: Ruimte voor Ruimte-regeling

Zes fracties uit PS van Limburg hebben de Zuidelijke Rekenkamer verzocht in 2010 een onderzoek in te stellen naar de Ruimte voor Ruimte-regeling, zoals in Limburg toegepast. De rekenkamer heeft besloten dit verzoek te honoreren. Het onderzoek zal worden uitgevoerd in de eerste helft van 2010. Een concept startnotitie zal voor aanvang van het onderzoek aan de Commissie van Voorbereiding uit PS voor commentaar worden aangeboden. De rekenkamer zal de startnotitie na bespreking in de commissie vaststellen.

In gesprekken met fracties uit PS is inmiddels in ieder geval aandacht gevraagd voor de volgende aspecten: de verhouding tussen ruimtelijke en volkshuisvestelijke doelstellingen van de regeling, de toepassing van verschillende criteria bij gebruikmaking van de regeling, de inzichtelijkheid van eerder uitgebrachte evaluaties en de informatie-uitwisseling tussen GS en PS. Op 20 november 2009 hebben PS een statenvoorstel met het verzoek aan de rekenkamer besproken. De rekenkamer zal het statenvoorstel betrekken bij het opstellen van de concept startnotitie.

Met het project Ruimte voor Ruimte beoogt de provincie Limburg een ruimtelijke kwaliteitsverbetering van het Limburgse landelijke gebied te bereiken. Door middel van een landelijke subsidieregeling (Regeling Beëindiging Veehouderijtakken) zijn intensieve veehouderijbedrijven in de gelegenheid gesteld

om hun bedrijf te beëindigen, door het verkopen van hun mestrechten en door hun stallen gesubsidieerd te laten slopen. Deze sloopsubsidie wordt betaald door de provincie Limburg. Verdeeld over twee tranches heeft de provincie hiervoor bijna € 70 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt voorgefinancierd. Het is de bedoeling dat dit geld door middel van extra woningbouw wordt terugverdiend.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 800.

3.4 Verzoekonderzoek Noord-Brabant: Procedure vervreemding aandelen Essent

In hun vergadering van 5 juni 2009 hebben PS van Noord-Brabant de Zuidelijke Rekenkamer verzocht een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de procedure tot vervreemding van de aandelen Essent is gevoerd. De rekenkamer heeft besloten dit verzoek in te willigen. In mei 2009 hadden GS besloten de aandelen over te dragen aan RWE. Over dit besluit zijn diverse debatten gevoerd in PS. De feitelijke overdracht van de aandelen heeft op 30 september 2009 plaatsgevonden, waarbij de aandelen in de kerncentrale Borssele (EPZ) en Essent Milieu vooralsnog in handen blijven van de provincie. Over de precieze formulering van de onderzoeksvraag heeft op 13 oktober 2009 een eerste overleg plaatsgevonden tussen de rekenkamer en PS. Op 4 november 2009 heeft de rekenkamer een concept startnotitie aangeboden aan de statencommissie Bestuur en Middelen. Deze commissie fungeert als aanspreekpunt voor de rekenkamer. De concept startnotitie is besproken in de commissievergadering van 27 november. Na de bespreking stelt de rekenkamer de startnotitie vast en neemt het onderzoek in uitvoering.

Wat willen we bereiken?

Met het onderzoek wil de rekenkamer inzicht bieden in het verloop en de kwaliteit van het besluitvormingsproces rondom de vervreemding van de aandelen Essent en, met het oog op de toekomst, aandachtspunten formuleren voor GS en PS.

Wat gaan we daarvoor doen?

De hoofdvraag van het onderzoek luidt als volgt: In hoeverre is er sprake geweest van een adequaat besluitvormingsproces rondom de vervreemding van de aandelen Essent?

De hoofdvraag is nader uitgewerkt in de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe is het besluitvormingsproces in de tijd verlopen?
2. Welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden hadden de betrokken partijen en welke positie hebben ze feitelijk ingenomen?

3. Op welke wijze was de informatieverstrekking ten behoeve van het besluitvormingsproces georganiseerd en wat was de kwaliteit daarvan?

Het onderzoek wordt in de eerste helft van 2010 uitgevoerd.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 800.

3.5 Verzoekonderzoek Limburg: Reconstructieplan Noord-Midden Limburg

De rekenkamer ontving op 3 november 2009 via de Commissie van Voorbereiding van PS van Limburg een tweede verzoek voor het instellen van een onderzoek. Het betreft een onderzoek naar het Reconstructieplan Noord-Midden Limburg. De rekenkamer heeft besloten ook dit verzoek te honoreren.

In het statenvoorstel waarin het verzoek aan de rekenkamer is opgenomen, is het doel van het onderzoek geformuleerd als een tussentijdse evaluatie met betrekking tot de doelen van het in 2004 vastgestelde reconstructieplan. In het plan zijn de doelstellingen vastgelegd voor herinrichting van het landelijk gebied. Het betreft operationele doelen 2004-2007 als tussenstap naar de realisatie van lange termijn doelen 2015. De operationele doelen geven aan wat na 4 jaar (2007) het tussenresultaat moet zijn. PS willen dat het onderzoek van de rekenkamer informatie oplevert over de haalbaarheid van de lange termijn doelstellingen en dat voor zover mogelijk lering wordt getrokken uit de opgedane ervaringen. Een concept startnotitie zal voor aanvang van het onderzoek aan de Commissie van Voorbereiding uit PS voor commentaar worden aangeboden. De rekenkamer zal de startnotitie na bespreking in de commissie vaststellen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de tweede helft van 2010.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 800.

3.6 Vervolgonderzoek Ontslagvergoedingen Noord-Brabant

Op 6 december 2007 heeft de rekenkamer het rapport 'Loon naar werken - Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant' aan PS van Noord-Brabant aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen van een op verzoek van PS ingesteld onderzoek naar ontslagregelingen binnen de provinciale organisatie in de periode 1997-2007. De rekenkamer onderzocht 885 personeelsdossiers uit deze periode, waarvan 91 dossiers een regeling bleken te bevatten. De rekenkamer formuleerde een bedenking bij 32 van deze dossiers, waar naar de mening van de rekenkamer sprake was van een disproportionele betaling. De rekenkamer riep GS op om aanvullend beleid te

formuleren over de afwikkeling van ontslagen, met inbegrip van de manier waarop met ontslagregelingen wordt omgegaan. Ook riep de rekenkamer PS op om aan te geven op welke manier zij geïnformeerd willen worden over ontslagregelingen en het financiële belang dat zij vertegenwoordigen. In hun vergadering van 14 december 2007 verzochten PS aan GS om vóór 1 april 2008 te komen met een eenduidig en terughoudend beleid betreffende ontslagregelingen en hierbij de aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer onverkort te volgen.

De rekenkamer zal in 2010 door middel van een vervolgonderzoek nagaan wat hiervan terecht is gekomen.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 250.

3.7 Symposium

De rekenkamer zal in 2010 onderzoekswerkzaamheden verrichten ten behoeve van een symposium in november 2010 als afronding van de eerste bestuursperiode van de rekenkamer. De rekenkamer organiseert het symposium voor leden van PS, GS en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie van de provincies Limburg en Noord-Brabant en andere belangstellenden.

Wat willen we bereiken?

Met het symposium wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan het debat over de verbetering van het functioneren en presteren van het provinciaal bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ter voorbereiding op het symposium verzorgt de rekenkamer een terugblik op haar eerste bestuursperiode van zes jaar en op de uitkomsten van de door haar ingestelde onderzoeken. Daarbij zullen afnemers van rekenkamerrapporten bevraagd worden op hun ervaringen met de onderzoeken van de rekenkamer.

Tijdens het symposium zullen vertegenwoordigers van PS, GS en de ambtelijke organisatie van de beide provincies gevraagd worden om te reflecteren op de terugblik en aan te geven of en zo ja welke mogelijke conclusies hieraan verbonden kunnen worden voor de toekomst.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 150.

3.5 Onderzoekswerkzaamheden met een continu karakter

1. *Verslag van werkzaamheden 2009*

In het verslag geeft de rekenkamer onder meer de stand van zaken weer met betrekking tot de besluitvorming naar aanleiding van eerdere rekenkamerrapporten. Daartoe worden de informatie-uitwisseling tussen GS en PS en de besluitvorming door PS bestudeerd, alsook eventuele maatregelen binnen de provinciale organisatie naar aanleiding van de uitkomsten van rekenkameronderzoek.

Het aantal daarvoor benodigde onderzoeksuren voor 2010 wordt geraamd op 100.

2. *Nazorg afgeronde onderzoeken*

Het aantal onderzoeksuren voor 2010 wordt geraamd op 60.

3. *Onderzoeksprogramma 2011*

Eind 2010 stelt de rekenkamer het onderzoeksprogramma 2011 vast.

Het aantal onderzoeksuren voor 2010 wordt geraamd op 100.

Bijlage 1 Eerdere onderzoeken en werkzaamheden Zuidelijke Rekenkamer

Publicaties

1. Quicksan jaarverslag 2004 Limburg
mei 2005
2. Verslag van werkzaamheden 2005
 - * Brabantse herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen
 - * Artikel 217 a Provinciewetmaart 2006
3. Beleidsevaluatie Limburg
juli 2006
4. Beleidsevaluatie Noord-Brabant
september 2006
5. Apparaatskosten Noord-Brabant
november 2006
6. Apparaatskosten Limburg
november 2006
7. Limburgse Huizen
januari 2007
8. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Noord-Brabant
februari 2007
9. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Limburg
februari 2007
10. Verslag van werkzaamheden 2006
 - * Follow-up rekenkameronderzoekmaart 2007
11. Serviceloket Limburg
april 2007
12. Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Noord-Brabant
juni 2007

13. Reserves en voorzieningen Noord-Brabant oktober 2007
14. Reserves en voorzieningen Limburg oktober 2007
15. Binnen - en Buitenring Parkstad Limburg november 2007
16. Ontslagregelingen Noord-Brabant december 2007
17. Verslag van werkzaamheden 2007 maart 2008
18. Watertoets Limburg maart 2008
19. Rapport bij de jaarstukken 2007 Noord-Brabant april 2008
20. Rapport bij de jaarstukken 2007 Limburg mei 2008
21. Watertoets Noord-Brabant mei 2008
22. Bestuurlijke brief Gelderland, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel inzake Watertoets juli 2008
23. Wijziging programmabegroting 2008 Limburg oktober 2008
24. Quickscan Evaluatie Informatieve Weg Noord-Brabant november 2008
25. Beleidscommunicatie Noord-Brabant december 2008
26. Risicokaart provincie Limburg maart 2009

27. Risicokaart provincie Noord-Brabant
maart 2009
28. Verslag van werkzaamheden 2008
maart 2009
29. Onderbesteding Limburg
mei 2009
30. Onderbesteding Noord-Brabant
mei 2009
31. Besluitvormingsstructuur Ontslagvergoedingen Limburg
oktober 2009
32. Kwaliteit natuurcompensatie Noord-Brabant
november 2009
33. Grondbeleid Noord-Brabant
december 2009
34. Kwaliteit natuurcompensatie Limburg
december 2009